EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 21.6.2021
COM(2021) 339 final

2021/0163 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä

{SWD(2021) 161 final}

2021/0163 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241[1] ja erityisesti sen 20 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Covid-19-pandemia on vaikuttanut vahingollisesti Slovakian talouteen. Vuonna 2019 Slovakian bruttokansantuote (BKT asukasta kohti) oli 55 prosenttia EU:n keskiarvosta. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan Slovakian reaalinen BKT supistui 4,8 prosenttia vuonna 2020, ja supistuman odotetaan olevan 0,2 prosenttia vuosina 2020 ja 2021. Keskipitkän aikavälin taloudelliseen suorituskykyyn vaikuttavia pidemmän aikavälin näkökohtia ovat erityisesti taloudellisen toiminnan keskittyminen perinteiseen valmistusteollisuuteen, jossa innovointiaste ja lisäarvo ovat alhaiset osaamisvajeiden vuoksi. Lisäksi suuri sääntelytaakka ja puutteet julkishallinnossa ja oikeusjärjestelmässä haittaavat yksityisiä investointeja.

(2) Neuvosto antoi Slovakialle 9 päivänä heinäkuuta 2019 ja 20 päivänä heinäkuuta 2020 eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä suosituksia. Neuvosto suositti erityisesti, että toteutetaan toimia talouden elpymisen tukemiseksi ja samalla turvataan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys, parannetaan terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskykyä, parannetaan koulutuksen laatua ja osallistavuutta kaikilla koulutustasoilla ja edistetään osaamista, keskitytään talouspolitiikassa vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen ja muihin aloihin tehtäviin investointeihin alueelliset erot huomioon ottaen, parannetaan oikeusjärjestelmän tehokkuutta ja lahjomattomuutta, torjutaan korruptiota ja rahanpesua ja varmistetaan laadukkaat julkiset palvelut sekä suotuisa liiketoimintaympäristö. Arvioituaan edistymistä näiden maakohtaisten suositusten täytäntöönpanossa elpymis- ja palautumissuunnitelman toimittamisajankohtana komissio katsoo, että edistyminen kaikkien tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisessa pandemian torjumiseksi ja ansionmenetysten korvaamiseksi on ollut merkittävää.

[1] EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17–75.

(3) [Euroalueen talouspolitiikasta annetussa neuvoston suosituksessa euroalueen jäsenvaltioille suositettiin, että ne toteuttaisivat, osin elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta, toimia muun muassa sen varmistamiseksi, että politiikan viritys tukee elpymistä, ja edistäisivät edelleen lähentymistä, palautumiskykyä sekä kestävää ja osallistavaa kasvua. Neuvoston suosituksessa kehotettiin myös vahvistamaan kansallisia institutionaalisia kehyksiä, varmistamaan makrotalouden vakaus, saattamaan valmiiksi talous- ja rahaliitto ja vahvistamaan euron kansainvälistä asemaa.] [If the Council recommendation is not adopted by the time of the CID adoption, please remove the recital]

(4) Slovakia toimitti 29 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Sitä ennen oli toteutettu kansallisen lainsäädännön mukaisesti paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisprosessi. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien kansallinen omavastuullisuus tukee niiden onnistunutta täytäntöönpanoa ja kestäviä vaikutuksia kansallisella tasolla sekä uskottavuutta Euroopan tasolla. Komissio on arvioinut mainitun asetuksen 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjen arviointia koskevien suuntaviivojen mukaisesti.

(5) Elpymis- ja palautumissuunnitelmilla olisi pyrittävä asetuksella (EU) 2021/241 perustetun elpymis- ja palautumistukivälineen ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/2094[2] perustetun EU:n elpymisvälineen yleisiin tavoitteisiin covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi sekä unionin taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi tukemalla asetuksen (EU) 2021/241 3 artiklassa tarkoitettuja kuutta pilaria.

(6) Jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano merkitsee koordinoitua pyrkimystä saada aikaan investointeja ja uudistuksia kaikkialla unionissa. Uudistusten ja investointien koordinoidun ja samanaikaisen täytäntöönpanon ja rajatylittävien hankkeiden toteuttamisen kautta uudistukset ja investoinnit vahvistavat toisiaan ja luovat myönteisiä heijastusvaikutuksia koko unionissa. Sen vuoksi noin kolmannes tukivälineen vaikutuksesta jäsenvaltioiden kasvuun ja työpaikkojen luomiseen johtuu muiden jäsenvaltioiden heijastusvaikutuksista.

Kuutta pilaria tukeva tasapainoinen ratkaisu

(7) Elpymis- ja palautumissuunnitelma tarjoaa suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja liitteessä V olevan 2.1 jakson mukaisesti kattavan ja riittävän tasapainoisen taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen kohdistuvan ratkaisun, joka tukee asianmukaisesti kaikkia asetuksen (EU) 2021/241 3 artiklassa tarkoitettuja kuutta pilaria, ottaen huomioon asianomaisen jäsenvaltion erityishaasteet ja määrärahat.

(8) Suunnitelmassa esitetään tasapainoinen joukko uudistuksia ja investointeja, joilla puututaan sekä covid-19-pandemian seurauksiin että Slovakiaan vaikuttaviin

[2] Neuvoston asetus (EU) 2020/2094, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 23).

tärkeimpiin rakenteellisiin sosioekonomisiin ja ympäristöön liittyviin haasteisiin, pyritään koheesiotavoitteisiin ja edistetään kaikkia asetuksen (EU) 2021/241 3 artiklassa tarkoitettuja kuutta pilaria. Siinä esitetään useita toimenpiteitä innovatiivisen talouden tukemiseksi ja tuetaan talouskasvua erityisesti investoimalla vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen sekä investoimalla koulutukseen ja osaamiseen. Yleistavoitteena on saavuttaa kestävä kasvu ja tulevaisuuteen suuntautuva Slovakian talouden ja yhteiskunnan muutos ja parantaa elämänlaatua. Suunnitelmassa keskitytään viiteen merkitykselliseen politiikanalaan: vihreä talous, koulutus, tiede ja innovointi, terveys ja julkishallinto ja digitalisaatio. Kaikkien viiden merkityksellisen alan osalta suunnitelmassa annetaan tarkka ja johdonmukainen selvitys siitä, miten ne edistävät kuutta pilaria. Tällaisella lähestymistavalla voidaan osaltaan varmistaa, että kuhunkin pilariin puututaan kattavasti.

(9) Talouden vihreä siirtymä ja digitaalinen muutos ovat suunnitelman ytimessä. Suunnitelmaan sisältyvillä vihreillä uudistuksilla ja investoinneilla pyritään lisäämään uusiutuvia energialähteitä ja niiden liittämistä verkkoon, parantamaan rakennusten energia- ja ympäristötehokkuutta, lisäämään kestävien liikennemuotojen osuutta ja edistämään teollisten prosessien hiilestä irtautumista ja siten edistämään ilmastonmuutoksen hillitsemistavoitteiden saavuttamista ja ilman pilaantumisen vähentämistä. Suunnitteilla on merkittäviä uudistuksia ja investointeja, joilla parannetaan ympäristön ja ekosysteemien kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen, ja korostetaan vesiväylien elvyttämistä. Digitaalisten uudistusten ja investointien on määrä auttaa Slovakiaa sen uudistamispyrkimyksissä ja tukea aloja, joilla investointivaje on suurin. Niihin kuuluvat erityisesti julkisten palvelujen ja koulujen digitalisointi, digitaalisten taitojen kehittäminen ja innovoinnin tukeminen.

(10) Suunnitelmassa esitetään hyvin kohdennettuja politiikkatoimia, joilla on merkitystä älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun kannalta. Innovointipotentiaalin ja tuottavuuden kasvun odotetaan vahvistuvan toimenpiteillä, joilla parannetaan tutkimuksen, kehityksen ja innovoinnin ekosysteemiä, liiketoimintaympäristöä, korkea-asteen koulutuksen laatua ja relevanssia sekä koulutustuloksia, mukaan lukien opetussuunnitelmien uudistaminen ja opettajankoulutuksen parantaminen. Pienet ja keskisuuret yritykset hyötyvät suunnitelmasta tuettujen investointien aikaansaamasta vahvasta kysynnän kasvusta sekä innovointiin ja digitalisointiin kohdennetusta avusta. Suunnitelmassa yksilöidään oikeat sosioekonomiset haasteet sosiaaliselle ja alueelliselle yhteenkuuluvuudelle, ja siihen sisältyy asiaankuuluvia toimia niihin vastaamiseksi. Sen tavoitteena on erityisesti vahvistaa erityisopetusta tarvitsevien lasten ja sosioekonomiselta taustaltaan heikompien lasten, mukaan lukien romaniväestöön kuuluvien, osallistumista koulutukseen. Yhteenkuuluvuutta koskeviin huolenaiheisiin ja alueellisiin eroihin puututaan sairaalahoidon kunnianhimoisella uudistuksella sekä julkishallinnon digitalisointitoimenpiteillä. Suunnitelman odotetaan myös parantavan terveydenhuoltoa ja taloudellista, sosiaalista ja institutionaalista palautumiskykyä. Terveydenhuollon alalla suunnitelmassa esitetään kattava joukko uudistuksia ja investointeja, joilla pyritään parantamaan Slovakian terveydenhuoltojärjestelmän palautumiskykyä, tehokkuutta, saatavuutta ja laatua. Investoinnit kohdistuvat pääasiassa sairaalahoitoon, pitkäaikaishoitoon, mielenterveyshuoltoon ja perusterveydenhuoltoon. Varhaisvaroitusjärjestelmiin ja infrastruktuuriin tehtävien investointien voidaan odottaa parantavan kriisinhallintavalmiuksia. Eläkeuudistuksen odotetaan vähentävän Slovakian alttiutta kestävyysriskeille. Erityisesti seuraavan sukupolven toimintapolitiikat sisältyvät

kattavaan toimenpidepakettiin, jonka tavoitteena on parantaa koulutusta kaikilla tasoilla varhaiskasvatuksesta korkea-asteen koulutukseen.

Vastaaminen kaikkiin tai merkittävään osaan maakohtaisissa suosituksissa yksilöidyistä haasteista

(11) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelma auttaa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan 2.2 jakson mukaisesti vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin tai merkittävään osaan (luokitus A) asianomaiselle jäsenvaltiolle osoitetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa, mukaan lukien julkista taloutta koskevat näkökohdat, tai muissa komission talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä virallisesti antamissa asiaankuuluvissa asiakirjoissa yksilöidyistä haasteista.

(12) Pandemian johdosta toteutettavia välittömiä finanssipoliittisia toimia koskevien suositusten voidaan katsoa jäävän Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelman soveltamisalan ulkopuolelle huolimatta siitä, että Slovakia on yleisesti ottaen vastannut asianmukaisesti ja riittävästi välittömään tarpeeseen tukea taloutta julkisen talouden keinoin vuosina 2020 ja 2021 yleisen poikkeuslausekkeen säännösten mukaisesti. Suositus julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamisesta vuonna 2020 ei myöskään ole enää merkityksellinen, koska vastaava budjettikausi on päättynyt ja vakaus- ja kasvusopimuksen yleinen poikkeuslauseke otettiin käyttöön maaliskuussa 2020 pandemiakriisin yhteydessä.

(13) Suunnitelma sisältää laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat vastaamaan tehokkaasti kaikkiin tai merkittävään osaan niistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista, jotka esitetään neuvoston Slovakialle talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä vuosina 2019 ja 2020 antamissa maakohtaisissa suosituksissa ja jotka koskevat erityisesti osallistavaa koulutusta, julkista hallintoa ja tuottavuutta parantavia investointeja vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, sekä sen vaikutusta alueellisten erojen kaventamiseen.

(14) Vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen nopeuttamista koskevaan haasteeseen vastataan asianmukaisesti Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvillä toimenpiteillä. Koulutuksen, lastenhoidon, terveydenhuollon sekä tutkimuksen, kehityksen ja innovoinnin aloilla oleviin pitkäaikaisiin haasteisiin vastataan myös kattavilla toimenpiteillä, joiden odotetaan korjaavan kaikkein vakavimmat puutteet, kuten koulutuksen heikko laatu ja osallistavan koulutuksen puute, hajanainen tutkimus-, kehitys- ja innovointipolitiikan koordinointi, riittämätön julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö ja tutkimus-, kehitys- ja innovointitoimien heikko tulos. Suunnitelmassa esitetyillä lisätoimenpiteillä oikeusjärjestelmän, julkisten hankintojen ja rahanpesun torjunnan tehostamiseksi on mahdollista vastata tehokkaasti moniin taustalla oleviin haasteisiin. Useiden uudistusten odotetaan lisäksi parantavan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä.

Kasvupotentiaalia, työpaikkojen syntymistä sekä taloudellista, sosiaalista ja institutionaalista palautumiskykyä tukeva vaikutus

(15) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelmalla on asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja liitteessä V olevan 2.3 jakson mukaisesti suuria vaikutuksia (luokitus A) Slovakian kasvupotentiaalin, työpaikkojen syntymisen sekä taloudellisen, sosiaalisen ja institutionaalisen palautumiskyvyn lujittumiseen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoon muun muassa siten, että se

edistää lapsia ja nuoria koskevia toimintapolitiikkoja sekä lieventää covid-19-kriisin taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia, jotta voidaan lisätä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja lähentymistä unionissa.

(16) Komission tekemät simulaatiot osoittavat, että suunnitelmalla on mahdollista kasvattaa Slovakian BKT:tä keskimäärin 1,3–1,8 prosenttia vuosina 2021–2026.[3] Elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon odotetaan vaikuttavan merkittävästi talouskasvuun ja työpaikkojen syntymiseen Slovakiassa. Suunnitelmaan sisältyvillä investoinneilla on tarkoitus vauhdittaa kokonaiskysyntää lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, parantaa Slovakian talouden suhdannetilannetta ja lieventää siten covid-19-kriisin kielteisiä taloudellisia vaikutuksia. Rakennus- ja kunnostushankkeisiin investoiminen täysin ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen mukaisesti on tässä suhteessa erityisen hyödyllistä, koska pandemia on koetellut Slovakian rakennusalaa todella kovasti.

(17) Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä investointien ja suunniteltujen uudistusten odotetaan yhdessä auttavan vastaamaan nykyisiin kasvuhaasteisiin ja helpottavan maan siirtymistä monipuolisempaan talousmalliin, jossa keskitytään enemmän lisäarvoa tuottaviin toimiin. Tämän on määrä auttaa Slovakian taloutta säilyttämään kilpailu- ja palautumiskykynsä, ja sopeutumaan teollisuuden suuntauksiin, kuten automaatioon ja digitaaliseen muutokseen. Elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon odotetaan sen vuoksi lisäävän potentiaalista tuotantoa ja vaikuttavan pysyvästi Slovakian taloudelliseen suorituskykyyn. Suurin osa tästä pitkän aikavälin vaikutuksesta aiheutuu toimista, joilla kannustetaan tutkimus-, kehitys- ja innovointitoimia, kuten tutkimuksen, kehityksen ja innovoinnin hallinnon uudistaminen koordinoinnin ja rahoituksen parantamiseksi. Se aiheutuu myös toimista, joilla tehostetaan inhimillistä pääomaa ja työvoiman määrää ja osaamista, kuten esiopetuksen laajentaminen, opetussuunnitelman uudistaminen sekä korkea-asteen koulutuksen laadun parantaminen ja relevanssin lisääminen. Tavoitteena on Slovakian tuottavuuden lisääminen.

(18) Suunnitelman odotetaan vähentävän sosiaalista eriarvoisuutta ja alueellisia eroja maan sisällä. Itä- ja Keski-Slovakian tulokset ovat yleensä merkittävästi huonommat kuin maan länsiosan, kun otetaan huomioon toisiinsa liittyvät työvoimamarkkina- ja sosiaaliset indikaattorit kuten korkeasti koulutettujen työntekijöiden osuus, pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys ja lasten osallistumisaste esiopetukseen. Koulutuksen epätasa-arvoa koskeviin haasteisiin odotetaan puututtavan uudistamalla koulujen opetussuunnitelmia siten, että edistetään avaintaitoja ja digitaalisia taitoja, ja kehittämällä koulutusta tukevien toimenpiteiden järjestelmän. Koska oppilaiden oppimistulokset määräytyvät vahvasti heidän sosioekonomisen taustansa perusteella, suunnitelmaan on sisällytetty uudistuksia, joiden tavoitteena on varhaiskasvatuksen saatavuuden ja laadun parantaminen, konsultointipalvelujen lisääminen, erottelun vähentäminen ja kaksivuoroluokkien poistaminen. Näiden uudistusten odotetaan vähentävän koulunkäynnin keskeyttämistä erityisesti muita heikommassa asemassa olevien oppilaiden keskuudessa ja edistävän siten sosiaalista liikkuvuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia. Korkea-asteen koulutukseen tehtävien kattavien uudistusten ja

[3] Simulaatiot perustuvat Next Generation EU -välineen kokonaisvaikutukseen, joka sisältää myös ReactEU-rahoituksen sekä lisärahoituksen Horisontti-puiteohjelmaan, InvestEU-ohjelmaan, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon, maaseuturahastoon ja rescEU-mekanismiin. Simulaatioissa ei oteta huomioon rakenneuudistusten mahdollisia myönteisiä vaikutuksia, jotka voivat olla merkittäviä.

investointien odotetaan parantavan korkeakoulutuksen laatua ja relevanssia siten, että muutetaan hallinto-, rahoitus- ja akkreditointijärjestelmiä sekä tieteellisen arvioinnin järjestelmiä. Virallisten pitkäaikaishoitopalvelujen ja päiväkotien kehittämisen on määrä keventää perheille ja erityisesti omaishoitajana toimiville naisille aiheutuvaa kohtuutonta taakkaa ja antaa heille mahdollisuuden osallistua työmarkkinoille. Näissä toimintapolitiikoissa noudatetaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteita.

(19) Mielenterveyspalvelujen laajempi saatavuus on linjassa laitoshoidon vähentämisstrategian kanssa. Lisäksi keskittyminen koti- ja yhteisöperustaisiin pitkäaikaishoitopalveluihin, palliatiivisen hoidon vahvistaminen ja kyseisen alan hajanaiseen hallintoon puuttuminen ovat tärkeitä askelia pyrittäessä edistämään kohtuuhintaisten ja laadukkaiden pitkäaikaishoitopalvelujen saatavuutta. Sairaalaverkoston uudistamisen tarkoituksena on auttaa parantamaan terveyspalvelujen laatua, kustannustehokkuutta ja niiden saatavuutta myös vähemmän kehittyneillä alueilla. Tämä on määrä saavuttaa myös investoinneilla, joilla pyritään parantamaan perusterveydenhuollon saatavuutta alueilla, joilla palvelujen saatavuus on heikko. Vihreään siirtymään liittyvien infrastruktuuri-investointien, erityisesti rakennusten peruskorjausohjelman, avulla on määrä luoda myös matalan osaamistason työntekijöille uusia työllistymismahdollisuuksia rakennusalalla kaikkialla Slovakiassa.

Ei merkittävää haittaa

(20) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelmassa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan d alakohdan ja liitteessä V olevan 2.4 jakson mukaisesti varmistetaan, että mistään siihen sisältyvien uudistusten ja investointihankkeiden täytäntöönpanotoimenpiteistä ei aiheudu ympäristötavoitteille (luokitus A) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852[4] 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa (”ei merkittävää haittaa” -periaate).

(21) Slovakia on ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen Euroopan komission teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaisesti toteuttanut täydellisen ”ei merkittävää haittaa” -arvioinnin kaikista suunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä. Kaikkien asiaankuuluvien toimenpiteiden mahdollisiin haitallisiin ympäristövaikutuksiin puututaan asianmukaisilla vakuuksilla ja lieventävillä toimenpiteillä, jotka varmistetaan seurantajärjestelyjen avulla. Lieventävät toimenpiteet näkyvät välitavoitteissa ja tavoitteissa, joita sovelletaan teollisuuden hiilestä irtautumiseen, rakennusten peruskorjauksiin, mukaan lukien lämmityskattiloiden vaihto, vesivoimaan, biomassan käyttöön, TKI-investointijärjestelmiin ja innovointia tukeviin rahoitusvälineisiin.

Vihreän siirtymän edistäminen luonnon monimuotoisuus mukaan lukien

(22) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan e alakohdan ja liitteessä V olevan 2.5 jakson mukaisesti toimenpiteitä, joilla suuressa määrin (luokitus A) edistetään vihreää siirtymää, mukaan lukien luonnon monimuotoisuus, tai siitä johtuviin haasteisiin vastaamista. Ilmastotavoitteita tukevat toimenpiteet ovat määrältään 43 prosenttia suunnitelman kokonaismäärärahoista asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VI esitetyn menetelmän mukaisesti laskettuna.

[4] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

Asetuksen (EU) 2021/241 17 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelma on yhdenmukainen vuoden 2030 kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan sisältyvien tietojen kanssa.

(23) Slovakian odotetaan saavuttavan vuoden 2030 hiilestä irtautumista koskevat tavoitteensa ja saavan tukea kiertotalouteen siirtymiseen uusiutuviin energialähteisiin kohdistuvien uudistusten ja investointien avulla, joiden tavoitteena on erityisesti helpottaa uusiutuvien energialähteiden liittämistä verkkoon, kunnianhimoisen rakennusten peruskorjausohjelman, joka perustuu korkeisiin energiatehokkuusvaatimuksiin, sekä teollisuuden hiilestä irtautumista koskevan ohjelman avulla. Kattavalla liikennealan uudistus- ja investointipaketilla on tarkoitus tukea sähköistä liikkuvuutta, julkista henkilöliikennettä ja tavaroiden intermodaalikuljetusta. Tämän odotetaan edistävän liikkuvuuden ekosysteemiä, joka hyödyttää Slovakian taloutta.

(24) Maisemansuunnitteluun, luonnonsuojeluun, ja vesihuoltoon liittyvien uudistusten ja investointien odotetaan auttavan Slovakiaa vastaamaan haasteisiin, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja vesilähteiden, luonnon ja biologisen monimuotoisuuden suojeluun.

Digitaalisen muutoksen edistäminen

(25) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan f alakohdan ja liitteessä V olevan 2.6 jakson mukaisesti toimenpiteitä, joilla suuressa määrin (luokitus A) edistetään digitaalista muutosta tai siitä johtuviin haasteisiin vastaamista. Digitaalisia tavoitteita tukevat toimenpiteet ovat määrältään 21 prosenttia suunnitelman kokonaismäärärahoista asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VII esitetyn menetelmän mukaisesti laskettuna.

(26) Suunnitelmassa esitetään kunnianhimoinen toimenpidepaketti, jolla hyödynnetään digitaalista muutosta Slovakian taloudessa ja yhteiskunnassa. Koulutustoimenpiteissä asetetaan digitaaliset taidot keskeiselle sijalle, niissä yhdistyvät tarkistetut opetussuunnitelmat, opettajien koulutus, investoinnit koulujen digitaalisiin laitteisiin ja korkea-asteen koulutuksen digitalisointi. Samaan aikaan suunnitelmaan sisältyy digitaalisia taitoja koskevan strategian kehittäminen kaikenikäisille aikuisille, jotta varmistetaan heidän osallisuutensa digitalisaation seurauksena muuttuvassa yhteiskunnassa. Suunnitelmassa otetaan käyttöön myös toimenpiteitä, joilla luodaan tehokas hallintomalli digitaalista muutosta varten. Tällä on tarkoitus edistää digitaalisen ekosysteemin kehitystä ja hyödyttää viime kädessä koko taloutta. Yritysten, erityisesti pk-yritysten, digitalisaation tukeminen antaa niille mahdollisuuden säilyttää kilpailukykynsä tuotantoprosessien virtaviivaistamisen ja innovatiivisten teknologioiden käytön avulla.

(27) Sähköisen hallinnon ratkaisujen laadun ja niiden käyttömahdollisuuksien on määrä parantua uuden digitaalisen alustan ansiosta. Alusta tarjoaa käyttäjäkeskeisiä julkisia palveluja ja tehostettua julkishallinnon tietoteknisten resurssien hallintaa. Digitaalisten julkisten palvelujen kehittämisen lisäksi Slovakia aikoo vahvistaa kyberturvallisuutta ja standardoida sen kaikilla julkishallinnon aloilla. Osallistuminen neljään monikansalliseen digitaaliseen hankkeeseen, kuten digitaali-innovointikeskittymien käyttöönotto ja liittyminen EuroHPC-suurteholaskentahankkeeseen, vahvistavat myös suunnitelman digitaalista panosta.

Pysyvät vaikutukset

(28) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelma tuottaa suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan g alakohdan ja liitteessä V olevan 2.7 jakson mukaisesti Slovakiassa pysyviä vaikutuksia.

(29) Slovakian suunnitelma sisältää laajan joukon rakenneuudistuksia, joilla odotetaan olevan pysyviä vaikutuksia monilla politiikan aloilla sekä julkishallinnon ja instituutioiden kannalta. Erityisesti oikeuslaitoksen uudistuksilla ja korruption ja rahanpesun torjuntaa koskevilla uudistuksilla odotetaan olevan pysyviä vaikutuksia, minkä vuoksi on tärkeää, että nämä uudistukset ja niiden täytäntöönpano ovat oikeuslaitoksen riippumattomuutta koskevien EU:n lainsäädännön vaatimusten mukaisia. Oikeuslaitoksen, sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan asianmukainen osallistuminen uudistusprosessiin on erityisen tärkeää. Lisäksi digitalisointipyrkimykset monissa eri laitoksissa ja julkishallinnossa lisäävät rakenteellista tehokkuutta ja parantavat julkisten palvelujen laatua. Kaikki koulutustasot kattavalla uudistuspaketilla on tarkoitus parantaa väestön osaamispohjaa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistusten odotetaan parantavan terveydenhuoltojärjestelmän vaikuttavuutta ja tehokkuutta, mikä puolestaan parantaa väestön terveydentilaa ja vähentää terveystuloksissa ilmeneviä eroja sosioekonomisten ryhmien välillä.

(30) Investointitoimenpiteiden odotetaan tukevan ja tehostavan Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen rakenneuudistusten myönteistä vaikutusta. Mittavat investoinnit rautatiejärjestelmän uudistamiseksi houkuttelevat lisää matkustajia käyttämään tätä kestävää liikennemuotoa, mikä edistää vihreää siirtymää ja tukee alueellista koheesiota. Teollisuuteen, mukaan lukien energiantuotantoon, tehtävillä vihreillä investoinneilla on määrä edistää kyseisen alan hiilestä irtautumista ja puhtaampaa ilmaa kaikkialla Slovakiassa. Kunnianhimoinen energiatehokkuusohjelma yhdistettynä rakennusjätteen käsittelyä koskevaan uudistukseen mahdollistaa rakennuskannan kunnostamisen, millä on pysyvä vaikutus päästöjen vähentämiseen tällä keskeisellä sektorilla ja alan kierron parantamiseen. Terveydenhuoltouudistuksia tuetaan investoimalla sairaaloihin ja muihin hoitolaitoksiin. Investoinneilla edistetään myös koulutusuudistuksia esimerkiksi tarjoamalla digitaalisia laitteita, kouluttamalla opettajia, tekemällä toisen asteen oppilaitoksista ja yliopistorakennuksista esteettömiä tai rakentamalla uusia päiväkoteja. Stipendi- ja kehittämisohjelmilla pyritään parantamaan korkea-asteen koulutukseen pääsyä ja sen kansainvälistymistä. Laajalla investointiohjelmalla on määrä ohjata myös rahoitusta uudistettuun tutkimus- ja innovointijärjestelmään, jolla lisätään Slovakian houkuttelevuutta sekä yritysten että ammattitaitoisten työntekijöiden keskuudessa. Ohjelma tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia monipuolistaa taloutta kohti suurempaa lisäarvoa tuottavaa toimintaa. Suunnitelman kestävää vaikutusta voidaan lisätä myös yhteisvaikutuksella suunnitelman ja muiden, mukaan lukien koheesiopolitiikan rahastoista rahoitettavien, ohjelmien välillä erityisesti käsittelemällä merkittävällä tavalla syvään juurtuneita alueellisia haasteita ja edistämällä tasapainoista kehitystä.

Seuranta ja täytäntöönpano

(31) Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut järjestelyt ovat asianmukaisia (luokitus A) takaamaan asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan h alakohdan ja liitteessä V olevan 2.8 jakson mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman, mukaan lukien suunnitellun aikataulun, välitavoitteiden ja tavoitteiden ja niihin liittyvien indikaattoreiden, tuloksellisen seurannan ja toteuttamisen.

(32) Slovakia perustaa kattavan täytäntöönpanojärjestelmän, jossa johtava rooli on kansallisella täytäntöönpano- ja koordinointiviranomaisella. Se vastaa välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisesta ja maksujen pyytämisestä. Tätä varten kansallisella täytäntöönpano- ja koordinointiviranomaisella on oikeus pyytää kaikilta asianomaisilta osapuolilta – täytäntöönpanijoilta, välittäjiltä, edunsaajilta ja muilta asianosaisilta – tietoja uudistusten ja investointien täytäntöönpanosta, mukaan lukien vastaavista välitavoitteista ja tavoitteista. Välitavoitteiden ja tavoitteiden laajuus ja luonne ovat yleisesti ottaen kattavat ja johdonmukaiset. Välitavoitteiden ja tavoitteiden aikataulu on kohtuullinen, ja uudistukset tehdään etupainotteisesti ja ne muodostavat perustan investoinneille. Välitavoitteet ja tavoitteet katsotaan hyvin suunnitelluiksi ja niillä on vankat indikaattorit, joilla varmistetaan asianmukainen seuranta ja arviointi täytäntöönpanon aikana.

(33) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tukivälineestä annettavasta rahoitustuesta tiedotetaan ja se tuodaan esille asetuksen (EU) 2021/241 34 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat pyytää teknisen tuen välineestä teknistä tukea, jolla niitä autetaan suunnitelman täytäntöönpanossa.

Kustannukset

(34) Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrän perustelut ovat jossakin määrin (luokitus B) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan i alakohdan ja liitteessä V olevan 2.9 jakson mukaisesti kohtuulliset ja uskottavat ja kustannustehokkuusperiaatteen mukaiset sekä oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.

(35) Slovakia on esittänyt vankat perustelut, näytön ja menetelmät useimmille sille suunnitelman mukaisesti aiheutuville kustannuksille. Kustannusarvioita, tietoja ja liiteasiakirjoja toimitetaan suhteellisen paljon. Käytetyissä menetelmissä viitataan usein vastaaviin Slovakiassa viime aikoina toteutettuihin hankkeisiin, joihin on saatu muun muassa unionin rahoitusta. Jos tämä ei ole ollut mahdollista, kohtuullisia ja uskottavia arvioita on, muutamia harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta, usein tehty muista jäsenvaltioista tai sertifioiduista ja riippumattomista laitoksista saatuihin tietoihin perustuvilla luotettavilla laskelmilla. Eri kustannusarvioiden vertailuarvot perustuvat saatavilla oleviin markkinahintoihin. Slovakia on toimittanut riippumattomien elinten suorittamasta kustannusarviosta vain rajallisen validoinnin, mutta vastinetta rahalle käsittelevän yksikön (valtiovarainministeriön integroitu osa) on ilmoitettu olevan riippumaton validointiyksikkö eri komponenttien osalta. Suojatoimet sen riippumattomuuden takaamiseksi ovat olleet perusteltuja.

(36) Tiettyjen toimenpiteiden osalta tavoitteet tai kustannusten vertailuarvot ovat vähemmän selkeitä, ne on kuvattu suhteellisen yleisellä tavalla tai ne perustuvat vähäisiin vertailukelpoisiin tietoihin tai tietoihin, joiden luotettavuutta on vaikeampi todentaa. Joidenkin kustannusarvioiden osalta ei ole olemassa vertailukelpoisia kustannusten vertailuarvoja. Tämä johtuu usein investointien ennennäkemättömästä luonteesta (esim. uusiutuvan energian, tutkimuksen, kehityksen ja innovoinnin sekä digitalisaation aloilla). Ottaen huomioon vertailukelpoisten ennakkotapausten puuttumisen ja sen, että ”alhaalta ylös” -menetelmät selittyvät suurelta osin, Slovakia on samaan aikaan toimittanut riittävästi selvityksiä ja perusteluja kyseisille toimenpiteille.

(37) Kumppanuussopimukset ja koheesiopolitiikan ohjelmakauden 2021–2027 toimenpideohjelmat ovat viimeistelyä vailla, minkä vuoksi rajanvetoa muihin

rahoituslähteisiin samankaltaisten alojen hankkeiden osalta ei aina ilmoiteta selkeästi. Slovakia on kuitenkin sitoutunut ottamaan käyttöön vahvat suojatoimet sen varmistamiseksi, että kaksinkertainen rahoitus vältetään sekä strategisesti että hanketasolla, esimerkiksi saman toimenpiteen eri kustannusten rahoittamiseksi. Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat kustannustehokkuusperiaatteen mukaisia ja oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

(38) Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut järjestelyt ja tähän päätökseen sisältyvät lisätoimenpiteet ovat asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan j alakohdan ja liitteessä V olevan 2.10 jakson mukaisesti asianmukaisia (luokitus A) ehkäisemään, havaitsemaan ja korjaamaan kyseisen asetuksen nojalla myönnettyjen varojen käyttöön liittyviä lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja, ja on odotettavissa, että järjestelyjen avulla voidaan tuloksellisesti välttää päällekkäisen rahoituksen myöntäminen asetuksen nojalla ja muista unionin ohjelmista. Tämä ei vaikuta sellaisten muiden välineiden ja työkalujen soveltamiseen, joilla edistetään ja valvotaan EU:n lainsäädännön noudattamista, mukaan lukien korruption, petosten ja eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi sekä unionin varojen suojaamiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092 mukaisesti.

(39) Valvonnasta ja tarkastuksesta Slovakiassa vastaavien toimijoiden määrittäminen on yleisesti ottaen hyvin selitetty ja tarkastusviranomaisen riippumattomuus ja tehtävien erottelu on esitetty selkeästi ja on selitetty myös, miten se on kirjattu Slovakian lainsäädäntöön. Kansallinen täytäntöönpano- ja koordinointiviranomainen vastaa rahoitustuen maksamista koskevien hakemusten, johdon vahvistuslausuman ja tarkastusten yhteenvedon valmistelusta ja toimittamisesta. Tarkastuksesta vastaavista toimijoista, niiden välisistä suhteista ja niiden hallinnollisista valmiuksista annetaan myös selitys. Kattavat tiedot toimenpiteistä vakavien sääntöjenvastaisuuksien torjumiseksi ja siitä, kuka toimenpiteistä on vastuussa, on annettu saataville. Vastuuhenkilöt saavat koulutusta ja väärinkäytösten paljastajien suojelu on kirjattu lainsäädäntöön. Väärinkäytösten paljastamista käsittelevän viraston odotetaan olevan täysin toimintakykyinen syyskuuhun 2021 mennessä. Täytäntöönpanevien ministeriöiden/elinten tekemillä hallinnon tarkastuksilla tarkastetaan, että vakavia sääntöjenvastaisuuksia ei ole, mutta myös se, että välitavoitteet ja tavoitteet saavutetaan. Järjestelyt ja mekanismit, joiden avulla kerätään, säilytetään ja annetaan saataville tietoja lopullisista vastaanottajista, selitetään, ja asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan 2 kohdan d alakohdassa edellytettyä kirjaamisvelvoitetta sovelletaan täytäntöönpanoelimiin ja edunsaajiin. Elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon seurantaa varten olisi otettava käyttöön tallennusjärjestelmä ja sen on oltava toiminnassa ensimmäisen maksupyynnön yhteydessä. Järjestelmässä olisi oltava vähintään seuraavat toiminnot: a) tietojen keruun varmistaminen ja välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen seuranta; ja b) asetuksen 22 artiklan 2 kohdan d alakohdan i-iii alakohdassa vaadittujen tietojen kerääminen ja säilyttäminen sekä tietoihin pääsyn varmistaminen. Tätä varten asetetaan välitavoite.

(40) Näyttää siltä, että toimenpiteet päällekkäisen rahoituksen havaitsemiseksi ja välttämiseksi on otettu kattavasti huomioon. Kansallinen täytäntöönpano- ja koordinointiviranomainen pyrkii koordinoimaan tukivälineen täytäntöönpanoon osallistuvia toimijoita. Suunnitelmasta käy selvästi ilmi, että välineen ja

koheesiopolitiikan rahastojen koordinoinnista vastaavat elimet tekevät yhteistyötä välttääkseen päällekkäisen rahoituksen ohjelmasuunnittelu- ja täytäntöönpanovaiheessa. Päällekkäisen rahoituksen välttämiseksi täytäntöönpanovaiheessa tehtäviä tarkastuksia koskevat järjestelyt eivät ole kovin yksityiskohtaisia, mutta Slovakia on sitoutunut ottamaan käyttöön vahvat suojatoimet sen varmistamiseksi, että kaksinkertainen rahoitus vältetään sekä strategisesti että hanketasolla. Suunnitelmassa annetaan runsaasti tietoa hallinnon valmiuksista panna täytäntöön ja tarkastaa Slovakian elpymis- ja palautumistukiväline. Siinä annetaan myös runsaasti tietoa täytäntöönpanosuunnitelmaa valvovien eri elinten oikeudellisista valtuuksista. Suurin osa oikeusperustasta muodostuu kuitenkin ”*Elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta laista*”, joka on yhä luonnosvaiheessa. Tämä tarkoittaa sitä, että koordinointielimen ja kaikkien muiden täytäntöönpanoelinten tarkka toimeksianto ja toimivalta tiedetään todennäköisesti vasta suunnitelman hyväksymisen jälkeen. Elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeva laki tulee voimaan ensimmäiseen maksupyyntöön mennessä, eikä se tuolloin eroa olennaisesti suunnitelmassa kuvatusta. Tätä varten asetetaan välitavoite. Tämän ja edellisessä johdanto-osan kappaleessa mainitun välitavoitteen saavuttaminen on edellytyksenä välineestä suoritettaville maksuille (lukuun ottamatta ennakkomaksuja).

Suunnitelman johdonmukaisuus

(41) Suunnitelmaan sisältyy suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan k alakohdan ja liitteessä V olevan 2.11 jakson mukaisesti toimenpiteitä, joilla toteutetaan uudistuksia ja julkisia investointihankkeita johdonmukaisina toimina.

(42) Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitetään kattava uudistus- ja investointipaketti, jossa uudistukset ja investoinnit vahvistavat toisiaan. Suunnitelma keskittyy kolmeen toisiinsa liittyvään pilariin, joiden tavoitteena on innovatiivinen, kestävä ja terve maa, ja viiteen merkitykselliseen politiikanalaan, jotka pannaan täytäntöön 18 komponentin kautta. Synergiaedut varmistetaan temaattisissa komponenteissa, kuten koulutuskomponenteissa, sekä horisontaalisesti eri komponenteissa, kuten sovellettaessa energiatehokkuusvaatimuksia julkisten rakennusten peruskorjauksiin tai julkishallinnon digitaalisen muutoksen osalta. Investoinnit uusiin tietojärjestelmiin ja tietovälineisiin otetaan järjestelmällisesti huomioon. Uudistusten ja investointien välillä vallitsee ilmeinen tasapaino kussakin komponentissa. Joillakin uudistuksilla odotetaan olevan monialainen vaikutus varojen käytön tehostamiseen. Niihin kuuluvat esimerkiksi julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön tarkastaminen tai liiketoimintaympäristön ja oikeusjärjestelmän parantaminen. Tehokkaiden investointiedellytysten luomiseksi uudistukset keskittyvät yleensä ensimmäisiin vuosiin, kuten sairaalaverkoston optimointi ja tutkimuksen, kehityksen ja innovoinnin hallinnon uudistus. Uudistukset ja koheesiopolitiikan rahoitustuki täydentävät toisiaan, ja nämä täydentävyydet esitellään tässä vaiheessa mahdollisuuksien mukaan komponenteissa ja tiivistetysti suunnitelmassa. Rajanveto ei ole aina ole täysin selkeää, sillä sekä kumppanuussopimus että ohjelma ovat vielä viimeistelyvaiheessa.

Tasa-arvo

(43) Suunnitelma sisältää joitakin toimenpiteitä, joilla oletettavasti voidaan puuttua haasteisiin, joita maalla on sukupuolten tasa-arvon ja yhtäläisten mahdollisuuksien suhteen. Sukupuolten tasa-arvon osalta suunnitelmassa esitetään koulunkäynnin

keskeyttämisen ehkäisemiseksi käyttöön otettava varhaisvaroitusjärjestelmä. Koulunkäynnin keskeyttäminen koskee suhteettomasti heikommista lähtökohdista tulevia naisia. Tähän järjestelmään sisältyy mentorointi- ja tutorointimahdollisuuksia. Jotta voidaan puuttua lastentarhojen vähäiseen saatavuuteen ja sen vaikutukseen naisten osallistumiseen työmarkkinoille ja lasten myöhempään koulumenestykseen, olisi otettava käyttöön kolme vuotta täyttäneiden lasten laillinen oikeus osallistua esiopetukseen. Suunnitelman osa, joka koskee koulutuksen osallistavuutta, sisältää uudistuksia ja investointeja, joilla luodaan koulutustukijärjestelmä opiskelijoille, joilla on erityisopetustarpeita, uudistetaan opettajankoulutusohjelmia, vähennetään erottelua koulutuksessa ja edistetään syrjäytyneiden romaniyhteisöjen varhaiskasvatuspalveluja sekä parannetaan heikommassa asemassa olevien opiskelijoiden pääsyä korkea-asteen koulutukseen. Vammaisten tilannetta ja tarpeita käsitellään suunnitelman useissa osissa, jotka koskevat muun muassa rakennusten kunnostamista ja niiden saavutettavuuden parantamista, kestävää liikennettä, digitalisaatiota sekä sosiaali- ja mielenterveyspalveluja. Iäkkäiden ihmisten kohtaamiin haasteisiin vastataan erityisesti tukemalla heidän digitaalisten taitojensa kehittämistä ja parantamalla pitkän aikavälin sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän laatua ja saatavuutta. Suunnitelmaan sisältyy myös horisontaalinen mekanismi, jonka avulla täytäntöönpanovaiheessa otetaan huomioon sukupuolten tasa-arvo ja kaikkien yhtäläiset mahdollisuudet.

Turvallisuutta koskeva itsearviointi

(44) Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelmassa vahvistetaan, että asetuksen (EU) 2021/241 mukaisiin digitaalisiin valmiuksiin tehtävien investointien turvallisuutta koskevan itsearvioinnin odotetaan olevan olennainen osa täytäntöönpanovaihetta osana uusien tietojärjestelmien kehittämisen analysointia ja suunnittelua. Slovakia aikoo rahoittaa investointeja digitaaliyhteyksiin muista lähteistä.

Rajatylittävät ja useita maita koskevat hankkeet

(45) Suunnitelmassa ehdotetaan useita rajatylittäviä hankkeita lähinnä digitaalisen siirtymän helpottamiseksi. Sen on tarkoitus antaa pienille ja keskisuurille yrityksille mahdollisuus hyötyä Euroopan digitaali-innovointikeskittymien verkoston palveluista. Muita hankkeita ovat muun muassa investoinnit suuritehoiseen tietokoneeseen, joka on osa EuroHPC-suurteholaskentahanketta, ja mahdollinen osallistuminen EU:n kvanttiviestintä- ja lohkoketjuinfrastruktuuriin, jolla valmistellaan rajatylittäviä yhteyksiä kaikkien naapurijäsenvaltioiden kanssa. Suunnitelmaan sisältyy toimenpide, jolla vahvistetaan sähköyhteyttä Unkarin kanssa, mikä mahdollistaa useampien kotimaisten uusiutuvien energialähteiden liittämisen kansalliseen verkkoon. Suunnitelmaan sisältyy tuki slovakialaisten toimijoiden laajemmalle osallistumiselle EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman hankkeisiin. Tällä kannustetaan yrityksiä toteuttamaan erittäin innovatiivisia hankkeita ja tutkijoita ja yrityksiä osallistumaan kansainvälisiin konsortioihin ja siten edistämään kansainvälistymistä.

Kuulemisprosessi

(46) Suunnitelma sisältää tiivistelmän sen valmistelua ja täytäntöönpanoa varten toteutetusta kuulemisprosessista. Valmistelut aloitettiin kesällä 2020. Lokakuussa 2020 julkaistu ja sidosryhmien myötävaikutuksella valmisteltu kansallinen yhdennetty uudistussuunnitelma muodosti analyyttisen perustan suunnitelmalle. Syksystä 2020 lähtien valmisteluissa pohdittiin laajemman sidosryhmäjoukon ja suuren yleisön kuulemista. Ministeriöiden väliseen vakiomuotoiseen kuulemismenettelyyn saatiin lähes 2 500 kommenttia. Viranomaiset pyrkivät pohtimaan kansalaisten ja

sidosryhmien ehdotuksia, jotka usein kohdistuivat ympäristö- ja ilmastokysymyksiin. Covid-19-pandemian vuoksi julkiset tapahtumat järjestettiin suurelta osin verkossa.

(47) Suunnitelman täytäntöönpanovaihetta varten on määrä perustaa suunnitelmaa käsittelevä neuvosto neuvoa-antavaksi elimeksi, jotta voidaan varmistaa jäsennelty vuoropuhelu keskeisten sidosryhmien kanssa. Asianomaisten toimijoiden sitoutumisen varmistamiseksi on olennaisen tärkeää, että kaikki asianomaiset paikallisviranomaiset ja sidosryhmät, työmarkkinaosapuolet mukaan lukien, osallistuvat suunnitelmaan sisältyvien investointien ja uudistusten täytäntöönpanoon.

Myönteinen arvio

(48) Koska komissio antaa Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta myönteisen arvion todeten, että suunnitelma täyttää tyydyttävästi asetuksessa (EU) 2021/241 vahvistetut arviointikriteerit, tässä päätöksessä olisi mainitun asetuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti vahvistettava suunnitelman täytäntöönpanemiseksi tarvittavat uudistukset ja investointihankkeet, asiaankuuluvat välitavoitteet, tavoitteet ja indikaattorit sekä määrä, jonka unioni asettaa saataville suunnitelman täytäntöönpanoa varten rahoitustukena, jota ei makseta takaisin.

Rahoitusosuus

(49) Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat 6 575 000 000 euroa. Koska elpymis- ja palautumissuunnitelma täyttää tyydyttävästi asetuksessa (EU) 2021/241 vahvistetut arviointikriteerit ja koska elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat suuremmat kuin Slovakian käytettävissä oleva enimmäisrahoitusosuus, Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelmaa varten myönnettävän rahoitusosuuden olisi oltava yhtä suuri kuin Slovakian käytettävissä olevan rahoitusosuuden kokonaismäärä.

(50) Laskelmaa Slovakian enimmäisrahoitusosuudesta on määrä päivittää 30 päivään kesäkuuta 2022 mennessä asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Slovakian saataville olisi asetettava tietty määrä nyt, jotta kyseisen asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeudellinen sitoumus voidaan tehdä 31 päivään joulukuuta 2022 mennessä. Enimmäisrahoitusosuuden päivittämisen jälkeen neuvoston olisi komission ehdotuksesta tarvittaessa muutettava tätä päätöstä ilman aiheetonta viivytystä niin, että se sisältää päivitetyn enimmäisrahoitusosuuden.

(51) Annettava tuki rahoitetaan neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053[5] 5 artiklaan perustuvalla komission unionin puolesta toteuttamalla lainanotolla. Tuki olisi maksettava erissä heti, kun Slovakia on tyydyttävästi saavuttanut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät yksilöidyt asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet.

(52) Slovakia on pyytänyt ennakkomaksua, joka on 13 prosenttia rahoitusosuudesta. Kyseinen määrä olisi asetettava Slovakian saataville asetuksen (EU) 2021/241 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että kyseinen rahoitussopimus tulee voimaan.

(53) Tämä päätös ei saisi vaikuttaa sellaisten menettelyjen tuloksiin, jotka liittyvät unionin varojen myöntämiseen jonkin muun unionin ohjelman kuin asetuksen (EU) 2021/241 nojalla, eikä sisämarkkinoiden toiminnan vääristymistä koskeviin menettelyihin, joita

[5] EUVL L 424, 15.12.2020, s. 1.

voidaan toteuttaa erityisesti perussopimuksen 107 ja 108 artiklan nojalla. Päätöksellä ei poisteta jäsenvaltioille perussopimuksen 108 artiklan nojalla kuuluvaa velvoitetta ilmoittaa komissiolle mahdollisista valtiontuista,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla
Elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksyminen

Hyväksytään asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdassa säädettyjen kriteerien perusteella arvio Slovakian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta. Tämän päätöksen liitteessä esitetään elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvat uudistukset ja investointihankkeet, elpymis- ja palautumissuunnitelman seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat järjestelyt ja aikataulu, asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet, indikaattorit, jotka liittyvät suunniteltujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen, sekä järjestelyt, joiden mukaisesti komissio saa rajoittamattomasti käyttöönsä merkitykselliset taustatiedot.

2 artikla
Rahoitusosuus

1. Unioni asettaa Slovakian saataville 6 328 586 359 euron[6] suuruisen rahoitusosuuden tukena, jota ei tarvitse maksaa takaisin. Tästä määrästä 4 642 807 510 euroa asetetaan saataville niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022. Jos asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdassa säädetyssä päivityksessä Slovakialle laskettu määrä on yhtä suuri tai suurempi kuin tämä määrä, sen saataville asetetaan vielä 1 685 779 848 euroa niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä 1 päivän tammikuuta 2023 ja 31 päivän joulukuuta 2023 välisenä aikana.

2. Komissio asettaa unionin rahoitusosuuden Slovakian saataville erissä liitteen mukaisesti. Rahoitusosuudesta 822 716 227 euroa eli 13 prosenttia asetetaan saataville ennakkomaksuna. Komissio voi maksaa ennakkomaksun ja avustuserät yhdellä kertaa tai useammassa erässä. Erien suuruus riippuu rahoituksen saatavuudesta.

3. Ennakkomaksu vapautetaan saataville asetuksen (EU) 2021/241 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että kyseinen rahoitussopimus tulee voimaan. Ennakkomaksut kuitataan vähentämällä ne maksueristä suhteellisesti.

4. Rahoitussopimuksen mukaisten erien saataville vapauttamisen ehtona on, että rahoitusta on käytettävissä ja että komissio on tehnyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan mukaisesti päätöksen siitä, että Slovakia on tyydyttävästi saavuttanut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät yksilöidyt asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Edellyttäen, että 1 kohdassa tarkoitetut oikeudelliset sitoumukset tulevat voimaan, tuen maksamisen edellytyksenä on, että välitavoitteet ja tavoitteet saavutetaan viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026.

[6] Tämä määrä vastaa määrärahoja, joista on vähennetty Slovakian suhteellinen osuus asetuksen (EU) 2021/241 6 artiklan 2 kohdan mukaisista menoista, mainitun asetuksen 11 artiklassa tarkoitetun menetelmän mukaisesti laskettuna.

3 artikla
Osoitus

Tämä päätös on osoitettu Slovakian tasavallalle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja